

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 11P/9/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4224200166
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Tvrdíková
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2024:4224200166.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno sudkyňou Mgr. Janou Tvrdíkovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A.: B. C., nar. XX.X.XXXX a D., nar. X.XX.XXXX, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, deti rodičov: matka – neb. E. A., nar. X.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, otec – C. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., B. XX, o návrhu otca na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti vo vzťahu k maloletému D. A., nar. X.XX.XXXX z a m i e t a.

II. Súd z r u š u j e náhradnú osobnú starostlivosť nariadenú nad maloletým B. C. A., nar. XX.X.XXXX, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, čím sa zrušuje rozsudok Okresného súdu Komárno 9P/152/2021-53 zo dňa 11.5.2022 v časti nariadenia náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletým B. C. A..

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ – otec maloletých detí sa návrhom doručeným súdu dňa 17.1.2024 domáhal zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletými deťmi. V návrhu uviedol, že aktuálne žije s maloletými deťmi v spoločnej domácnosti a chce maloleté deti vychovávať spoločne. Žijú spolu v Hurbanove. Vie zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté deti. Je zamestnaný v G. H. B.. Uviedol, že maloleté deti sú žiť s ním v spoločnej domácnosti. Na pojednávaní 21.2.2024 ďalej uviedol, že trvá na podanom návrhu voči obom chlapcom. Návrh podal preto, pretože sa mu zmenila situácia. Predtým býval v C., nedávno sa presťahovali do F.. Vtedy nemal podmienky na to, aby sa o deti staral, bol sám, zomrela mu žena. Aj toho času žije sám, žije s ním jeho matka, ktorá mu pomáha. Uviedol, že B. prišiel k nemu v októbri alebo v novembri. Prišiel naspäť, že chce byť s ním. Náhradnej matke však nepovedal nič. S D. sa naposledy rozprával pred štyrmi mesiacmi. Syn D. mu povedal, že nechce ísť bývať k nemu, nepovedal prečo. Mal. B. chodí do školy do Hurbanova, má slabé výsledky, doma sa s ním učí. V F. žijú od februára 2023. Uviedol, že deti navštevoval každý deň. Pracuje v Komárne H. G., na tri zmeny od 6.30 hod. do 15.00 hod, potom od 15.00 hod. do 23.00 hod., máva aj nočné služby. Keď má nočnú službu, o syna sa stará mama. Ich dom je 2-izbový. Deti by bývali v jednej izbe, on s matkou v druhej. Myslí si, že presvedčí aj D., aby bol s rodinou. Nemal možnosť sa so synom D. stretnúť štyri mesiace, išiel za ním do školy a nechcel s ním hovoriť. S náhradnou matkou nevychádzajú dobre, nerozprávajú sa. D. presvedčí, že tam má otca a brata, aby boli spolu. Uviedol, že nemá námietky voči starostlivosti náhradnej matky.

2. Náhradná matka maloletých detí na pojednávaní dňa 21.2.2024 uviedla, že nesúhlasí s podaným návrhom. Nebohá matka vedela, akého má bývalého partnera, keď jej deti zverila. Vedela, že ona sa

o ne postará a zabezpečí ich. Od malička ich vychovávala a otec iba teraz posledný mesiac sa začal zaujímať o deti. Ona sa o deti postarala od ich narodenia, lebo aj ich matka bývala u nich, ona jej pomáhala aj v chorobe. Deti jej boli zverené v roku 2021 a otec sa o ne nezaujímal. Iba teraz posledný mesiac. Keď ich tam posielala, aby tam išli, nič im nedal. Nevedela uviesť, čo B. povedali, keď tam išli. Ona ho tam poslala, lebo sa dohodli, že otec im bude dávať 30,- €. B. bol u nej v pondelok aj v sobotu a povedal jej, že tam nechce byť. Uviedla, že ona vie, že otec nevie deťom nič nezabezpečiť a keď aj dostane peniaze, deťom nedá ani korunu. Otec tam má svoje dve deti od prvej manželky. D. jej povedal, že on k otcovi nechce ísť, lebo ani ich matka nechcela, aby tam boli. Uviedla, že s deťmi má dobrý vzťah, majú u nej všetko potrebné, chodia do školy. D. má trošku slabšiu matematiku, ale učí sa. Otec nevie deťom nič nezabezpečiť, keď aj dostane tých 1.000,- €, nedá im ani len 30,- €. V júni to bude dva roky čo zomrela Iвета, ich matka, odvtedy im nedal ani cent. Deti, ktoré má s prvou manželkou, sa s B. a D. ani nerozprávajú. Ani ona sa s otcom detí nerozpráva, ale deti k nemu posielala. Neskôr D. úplne odmietal tam chodiť. Uviedla, že ona žije s manželom a s dvoma deťmi, žije s nimi aj jej švagriná. Majú 3-izbový dom s vybavením. O deti sa dokáže lepšie postarať.

3. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní dňa 21.2.2024 uviedla, že maloletý D. sa vyjadril, že nechce vrátiť k otcovi. Starší chlapec sa rozhodol dobrovoľne, že sa chce k otcovi vrátiť. Uviedla, že otec má zabezpečené vhodné bytové a sociálne podmienky na starostlivosť o maloletých, je zamestnaný, má príjem a záujem o deti prejavuje. Na pojednávaní dňa 5.4.2024 ďalej uviedla, že vzhľadom na výpoveď mal. D. je zrejmé, že náhradná osobná starostlivosť plní svoj účel. Starostlivosť zo strany starej matky je vykonávaná v poriadku. Mal. B. už dlhšiu dobu u starej matky nežije, náhradná osobná starostlivosť neplní svoj účel, pričom maloletý sa vyjadril, že chce zostať u otca.

4. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom otca maloletých detí a náhradnej matky maloletých detí, výsluchom mal. D. a oboznámením sa nasledujúcimi listinnými dôkazmi: rodné listy maloletých detí, úmrtný list matky maloletých detí, správa zo šetrenia zo dňa 19.2.2024, správa psychologičky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno zo dňa 27.3.2024, obsah pripojeného spisu Okresného súdu Komárno sp.zn. 9P/152/2021, z neho najmä rozsudok zo dňa 11.5.2022 a ostatnými ku spisu pripojenými dokladmi, a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutkový a právny stav:

5. Nad maloletými deťmi A. bola náhradná osobná starostlivosť nariadená rozsudkom Okresného súdu Komárno 9P/152/2021-53 zo dňa 11.5.2022, ktorým boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti tete B. A., a to z dôvodu, že matka bola v tom čase onkologická pacientka, absolvovala chemoterapie, po ktorých sa nevedela o deti postarať, otec v tom čase záujem o starostlivosť o deti nemal, žil s novou partnerkou a tromi deťmi. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 8.6.2022. Toho času je mal. B. C. vo veku 16 rokov, mal. D. vo veku 13 rokov.

6. Matka maloletých detí dňa XX.X.XXXX zomrela. Otec maloletých detí toho času žije v meste F., spoločne so svojou matkou. Je zamestnaný, jeho čistý mesačný príjem predstavuje približne 1.000,- €. Starostlivosť o mal. B. zabezpečuje približne od októbra alebo novembra 2023, kedy maloletý prišiel do jeho domácnosti. Zo správy zo šetrenia pomerov v mieste jeho bydliska zo dňa 19.2.2024 vyplýva, otec so svojou matkou obývajú nehnuteľnosť, ktorá pozostáva z dvoch stavieb – rodinného domu a prístavby. Deti by bývali v prístavbe, ktorá je murovaná, s novými oknami a kompletne zariadená. Jeho bytové a sociálne podmienky sú vyhovujúce, vhodné na zabezpečenie starostlivosti o maloleté dieťa.

7. Stará matka toho času zabezpečuje starostlivosť o mal. D.. Žije v spoločnej domácnosti so svojim manželom (brat nebohej matky), ich maloletou dcérou H. a dospelým synom I.. Jej domácnosť je účelne zariadená, hygiena a poriadok sú na veľmi dobrej úrovni, infraštruktúra v dome je zavedená. Náhradná matka poberá opatrovateľský príspevok na svojho syna I. vo výške 569,- €, výdavky na domácnosť sú mesačne 320,- €.

8. Obe maloleté deti navštevujú Základnú školu s materskou školou J. K. s vyučovacím jazykom maďarským v F., mal. D. 4. ročník, mal. B. C. 5. ročník. Maloleté deti povinnú školskú dochádzku plnia riadne, neospravedlnené hodiny nemajú (č.l. 18 spisu).

9. Zo správy psychologičky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno zo dňa 27.3.2024 vyplýva, že v termíne od 6.3.2024 do 21.3.2024 sa uskutočnilo šesť stretnutí, z toho jedna individuálna s p. A., jedna individuálna s p. A., jedna individuálna s mal. B., jedna individuálna s mal. D., jedno rodinné

stretnutie s p. A. a mal. D. za účelom vykonania interakcie v záujme zistenia ich vzájomných vzťahov a jedno rodinné stretnutie s p. A. a mal. B. za účelom vykonania interakcie v záujme zistenia ich vzťahov. Cieľom bolo identifikovať vzťah detí k otcovi a k náhradnej matke. Mal. B. sa odmietol zúčastniť spoločnej konzultácie s náhradnou matkou, interakcia za účelom zistenia ich vzájomných vzťahov sa preto nevedela uskutočniť. Mal. D. sa odmietol stretnúť s otcom, interakcia za účelom zistenia ich vzťahov sa preto neuskutočnila. Mal. D. so psychológom vzťah ľahko nadviazal, o svojich pocitoch hovoril otvorene, javilo sa, že prechováva k otcovi negatívne emócie, k otcovi má odmietavý postoj a verbalizoval, že nechce aby otec bol súčasťou jeho života. Psychologička ďalej uvádza, že náhradná matka sa o maloleté deti stará približne dva roky, svojej role sa ujala s vážnosťou, zodpovedne a aktívne sa o maloleté deti starala a vychovávala ich. Rodinné stretnutie s mal. D. a náhradnou matkou sa vyvíjalo pozitívne, mal. D. si sadol vedľa nej, usmieval sa na ňu, má k nej vybudovaný pevný citový vzťah, je na ňu naviazaný. Je pre neho hlavná dôverná osoba, pri ktorej cíti istotu a bezpečie. Počas rodinného stretnutia si mal. B. sadol vzdialenejšie od otca, v správaní mal. B. dominovala úzkosť a pozeral sa viackrát na otca a jeho reakcie. Na individuálnej konzultácii, aj pri rodinnom stretnutí bol mal. B. L., ťažko nadviazal kontakt so psychológom, na otázky odpovedal jednoslovne, verbalizoval vecne a neosobne. Momentálne býva u otca a verbalizoval, že je tam spokojný, cíti sa tam dobre. Vzťah k náhradnej matke sa nepodarilo identifikovať. Mal. B. verbalizoval, že ona nie je jeho biologická matka, a preto sa s ňou nechce stretávať. Odmietal sa o nej vyjadrovať, mal k tomu vyhýbavý postoj. V závere správy psychologička konštatovala, že v čase spolupráce náhradná matka vyjadrila vôľu zabezpečovať starostlivosť a výchovu naďalej o mal. B. aj o mal. D.. Otec verbalizoval, že má záujem zabezpečovať svojim deťom starostlivosť.

10. Mal. D. počas svojej výpovede na pojednávaní dňa 5.4.2024 uviedol, že B. mu povedala, že musia ísť na súd, ale nepovedala prečo. Uviedol, že s otcom sa rozprával pred dvomi alebo tromi rokmi. Nechce sa s ním rozprávať, ani nechce byť s ním, lebo sa tam nenarodil a nepozná to tam. Uviedol, že nevie, prečo jeho brat odišiel. Rozprávajú sa, keď sa stretnú, ale nepovedal mu, prečo odišiel. Vie, že u otca býva stará mama a jeho deti z druhého manželstva, ale s nimi sa nerozprávajú. B. mu nechýba, pretože sa stretávajú v škole a tam sa rozprávajú. On nemá problém s tým, že on (B.) by býval u otca. Ďalej uviedol, že sa nechce s otcom stretávať, i keď mu neurobil nič zlé. Je mu dobre u B.. Pamätá si, že žili s otcom, keď ešte žila jeho mama, odvtedy sa s ním ale nerozpráva. Mal vtedy asi sedem rokov. Súd od výsluchu maloletého B. upustil, nakoľko otec jeho prítomnosť na pojednávaní nezabezpečil, avšak tento sa jednoznačným spôsobom vyjadril u psychologičky na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, jeho vyjadrenie je súčasťou správy zo dňa 27.3.2024.

11. Podľa § 47 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká

- a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,
- b) smrťou maloletého dieťaťa,
- c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti,
- f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

Podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

12. Spôsoby zániku náhradnej osobnej starostlivosti menuje odsek 1 § 47 Zákona o rodine, pričom zákonodarca sa snažil odlíšiť rôzne dôvody zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti. Zánik môže byť buď absolútny, keď náhradná osobná starostlivosť už nie je potrebná, alebo relatívny, keď dôvody, pre ktoré bola nariadená, ďalej trvajú, ale nemôže ju už vykonávať osoba, ktorej bolo dieťa zverené. Jedným z dôvodov na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti je rovnako skutočnosť, že táto neplní svoj účel, nakoľko starostlivosť o dieťa opätovne zabezpečuje rodič, a teda dôvod nariadenia náhradnej osobnej starostlivosti odpadol.

13. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že náhradná osobná starostlivosť nad maloletými deťmi bola nariadená z dôvodu, že matka maloletých bola vážne chorá, čo jej bránilo vo

výkone osobnej starostlivosti o deti a otec maloletých detí v tom čase nemal záujem zabezpečiť starostlivosť o deti. Matka maloletých dňa XX.X.XXXX zomrela a otec maloletých detí toho času vyjadril záujem a vôľu starostlivosť o svojich synov zabezpečiť. Z uvedeného dôvodu súd v rámci dokazovania skúmal, či sú splnené podmienky na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti. Vo vzťahu k maloletému D. mal súd preukázané, že nemá vytvorený žiaden vzťah k svojmu otcovi, nemá vytvorený vzťah k jeho ďalším deťom, nestretáva sa s ním, odmieta akýkoľvek kontakt s ním. Ako svoju hlavnú dôvernú osobu vníma náhradnú matku, u ktorej sa cíti dobre, jej domácnosť považuje za svoj domov, nakoľko v tejto domácnosti žil ešte pred smrťou svojej matky. Maloletý aj pri svojej výpovedi deklaroval, že nemá záujem nadviazať kontakt s otcom. Na základe uvedeného, s poukazom na správu psychologičky, dospel súd k jednoznačnému záveru, že vyňatie mal. D. z jeho súčasného domova, z domácnosti jeho náhradnej matky, by toho času nebolo v jeho záujme a mohlo by sa to negatívne prejavíť na jeho psychickom zdraví. Mal. D. je v domácnosti náhradnej matky stabilne ukotvený, pričom náhradná matka svoje povinnosti náhradného rodiča riadne vykonáva, nijakým spôsobom neporušuje svoje povinnosti. Napriek tomu, že rodičovská starostlivosť má prednosť pred náhradnou osobnou starostlivosťou, je súd toho názoru, že záujem dieťaťa je prvoradý, preto dospel k záveru, že vo vzťahu k mal. D. je potrebné návrh otca na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti zamietnuť. Bude na otcovi, aby si postupnými krokmi vybudoval opätovne vzťah s maloletým D., aby v budúcnosti bolo možné prevziať osobnú starostlivosť o neho. Vo vzťahu k mal. B. mal súd preukázané, že tento sa dobrovoľne vrátil do domácnosti otca, je u neho spokojný, starostlivosť zo strany otca je riadne vykonávaná. Je potrebné podotknúť, že mal. B. je vo veku 16 rokov, a teda je dostatočne rozumovo vyspelý na to, aby vedel svoj postoj a názor vyjadriť, pričom tomuto jeho názoru musí byť venovaná dostatočná pozornosť. Mal. B. sa aj pred psychologičkou vyjadril, že náhradná matka nie je jeho biologická matka, nechce sa s ňou stretávať a chce zostať v starostlivosti otca. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno vyplýva, že otec má v mieste svojho bydliska vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie riadnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa a túto starostlivosť o mal. B. aj toho času riadne vykonáva. Je preto nesporné, že dôvody na nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti u mal. B. odpadli, náhradná osobná starostlivosť toho času už neplní svoj účel, preto bolo potrebné v prípade mal. B. rozhodnúť o jej zrušení. Nakoľko jediným žijúcim rodičom maloletých detí je ich otec, nebolo potrebné samostatným rozhodnutím upravovať rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k mal. B..

14. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Trnave.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.